

Tillsvidare
Robab Moheb

Del II

För övrigt går allt sin gilla väg

Jag hette invandrare och kom från ingenstans. Jag saknade inte något språk, när jag jobbade. Jag packade in och upp kartonger på Coop och var överlycklig över det jag gjorde. Men när jag inte jobbade och var hemma, kände jag behovet att förkovra min urdåliga brytning. Jag hörde mig inte. Jag pratade på, så fort jag fick se en granne som var svensk. Och en dag när min dotter Arezo gömde sig för att inte lyssna på sin mamma som stod på tröskeln och pratade med Margareta, styrelseansvarig: ”hor ska jag göra, om jag kan inte...” ville jag gå under. *”Måste du prata mamma? Jag kunde ju ha pratat med henne! Tusen gånger har jag sagt; HUR och inte hor. Och använd inte om, om du inte kan komma ihåg att om syftar på att det gäller en bisats. Och bisats betyder att adverb kommer före verb!”*

”Ja... ja ... Arezo. Det viktigaste är att man förstår mig”, sa jag säga till min dotter, fast på Farsi och med emfas.

”Ser du inte hur folk ler? Kan du inte tolka leendet som hånfullt?” sa hon, fast på svensk – farsi, och väldigt övertygad.

”Ja kära dotter... åtminstone kan jag Farsi.” Vilde jag gärna säga. Men jag svalde min mening i rädslan av att hon skulle sluta använda det lilla Farsi hon kunde. Från hennes fem- sex satsfraser var ett par ord på farsi och resten på svenska; ”Nemibini, hur folk ler?”

Men ibland blev det för mycket. Att behöva känna sig i underläge. Mot sin egen tioåriga flicka som borde ha lite förståelse för sin fyrtyotvå åriga mor. Om vi skulle stanna kvar i hemlandet, skulle hon jämt och ständigt be mig om saker och ting. Och dess värre skulle hon bli en sjalbärande en, för livet. Jag hade lust att säga det till henne. Kanske skulle hon förstå varför vi var här. Men jag sa inte det. I stället sa jag; ”Visst, det har du rätt i. Nästa gång öppnar du dörren och pratar.”

För övrigt gick allt sin gilla gång. Jag trivdes i huset och tyckte om att ha folk hemma, helst från vilket land som helst, bara om jag förstod vad man sa. Och helst inte min brors fru. Hon pratade farsi som jag inte riktigt förstod.

Det behövde inte vara folk från Iran. Gärna kunde de vara från Syrien, Turkiet, Chile, Brasilien. What, where, what ever... om bara Margareta inte tjtade så mycket om att vi blev högljudda och att hon inte kunde sova och att hon var drabbad av cancer och att hemtjänst hjälpte henne och hemtjänstpersonalen

tyckte att hon måste vila och ha det lugnt och att hon var faktiskt svensk och i det svenska samhället lägger man sig tidigt; som höns; efter nio var Aprikosgatan de dödas gatan. Men när Margareta tidigt på söndagsmorgnarna klippte gräset var det helt acceptabelt. Ingen sa någonting. Hon kunde klippa gräset i ur och skur. Uppe med tuppen körde hon igång. Hon klippte och klippte, tills gräset blev som min stackars fyraårige sons huvud. Han hette nu Halvinvandrare. Han skulle annars vara helsvensk, om hans riktiga namn inte stavades Azad. Han kunde gärna heta Oskar, som Oskar på hans dagis. Det var hans bästis. *De leker hela tiden med varandra*, sa dagispersonalen. *Hans svenska är lika perfekt som Oskars*, sa man en dag, när jag undrade. Och hans utseende; ljusa huden, ljusa honungögonen, ljusbruna håret, allt pekade på ett europium av det nordiska slaget, tyckte jag i alla fall.

Igår skulle han klippa sig. Vi gick tillsammans till en frisör i Vällingby centrum: "Hor mycket klippa du henne?" frågade jag frisören.

"Så mycket du vill" svarade hon mig med ett snällt leende.

"Vad då så mycket jag vill? Jag vill grattis. Det går?" Vågade jag replikera. På grund av hennes snälla leende. Det var inte alls så som Arezo brukade säga. De var inte ett dugg håfulla. De havsblåa ögonen kunde aldrig bli håfulla. Helt övertygad; lika övertygad som hon själv, när hon sa "*Ser du inte hur folk ler? Kan du inte tolka leendet som håfullt?*"

Dumma flicka. Hon ville bara göra sin mamma mindre än hon redan blivit.

"Ja... ja nu förstår jag. Det kostar bara 200", sa kvinnan och höjde sina ögonlock så att ögonen öppnade sin horisont; ett hav utan någon strand, "för din flicka kan jag kanske ta 180. I och med att hennes hår redan är kort." Fortsatte kvinna säga medan hon vände sig mot Azad och log mot honom vänligt.

Jag kunde se mitt ansikte. Det hade blivit naket och genomskinligt. I mina egna ögon. Mitt ansikte var ett fält där vartenda gräs och ogräs gick att skiljas åt. "180? nej. Dyrt!" Sa jag och stirrade på henne med öppen mun. Ögonen blev lika stora som två tefat. Jag var förvånad över att kvinnan trodde att Azad var en flicka.

Jag drog i Azads jacka och sa "kom min lilla pojke, nu åker vi till city, till Tekniskmagasinet och köper en sax, istället. Jag kan klippa dig själv. Jag vill inte att hon klipper dig min gullegris. Kom, nu går vi. Vilken Konstig kvinna hon var. Hon såg inte skillnaden mellan en flicka och en så snygg pojke som du. Eller hur?"

"Det var faktiskt ditt fel mamma", viskade Azad tyst.

"Mitt fel? Vad jag gjorde då nu?" undrade jag lite lättirriterad på min knaggliga svenska.

"Ju, därför att du sa: *Hor mycket klippa du henne?*" svarade Azad och började skratta.

...

Sedan tog vi tunnelbanan mot T – centralen och gick till Tekniskmagasinet och köpte en klippsax för 30 kronor. Det var rea. Den skulle annars kosta 90 kronor. Azad blev överlycklig. Först för att han åkte tunnelbanan. De senaste månaderna hade det sällan hänt att han fick åka tunnelbanan. Sedan den dag jag fick jobba på Coop. För två månader sen.

Det var bra med det där Coop här i området. Arbetsförmedlingen slapp nu se mig och folk som jag. I alla fall för sex månader. Tills praktiken gick ut. Men jag kände på mig att jag skulle få stanna kvar. Jag gav min chef en mycket uppskattad julklapp. Några månader i förväg. Det var en påse saffran som min mamma hade skickat från Iran.

Hon blev väldigt glad. Jag läste av hennes leende, hennes glädje, när jag gav påsen med en bild av Imam **Rezas** mausoleum. Han är den åttonde imamen vars grav ligger i staden Mashhad. Jag räckte över den gula saffranspåsen och sa: ”Ni kan baka Luciakatter. Med riktig zaffran. Inte sådana. De finns här är bara färg. De från Spanien köpa kilo kilo zaffran av Iran och fuska med färg. De är farlig. Mycket farlig.”

Hon tog emot påsen utan att tveka och gav mig en kram: ”Gud... vad gullig du är Maniye. Jag ska baka lussebullar när det är dags. Men nu har vi ett par månader kvar till dess. Och en viktig sak; jag visste inte att saffran importeras från Spanien. Alltså spanska färgämnen i saffranspåsen! Fy! Så tusen tack för info. Och jag ska tänka på dig när jag bakar lussebullar som sagt. Men jag vill be dig om en sak.”

”Va sak? Vill du en påse till?”

”Nej... nej! Jag vill be dig att inte säga ni till mig. *Du* räcker väl!”

”Varför? Nej. Inte du. Går inte. Du går inte.”

”Jo Maniye det går. Om du försöker. Vet du att jag känner mig som en gammal tant, när du säger Ni till mig?”

”En tant? Nej. Nej. Ni ung och vacker.”

”Tack Maniye. Men du... du sa Ni till mig igen.”

”Orsäkta. Svårt.”

”Ja. Det förstår jag. Men lova mig att försöka. I Sverige duar man varandra, förstår du?”

”Ja. Förstod. Men varför dua? En fågel?”

”Dua betyder att vi säger du till varandra. Jag säger du till dig Maniye och du säger *du* till mig, förstår du nu?”

”Ja... ja. Förstod.”

Min chef var mycket snäll då. Men om hon bara kunde uttala mitt namn rätt; Manize; Och inte Maniye. Då skulle hennes ögon skifta ännu mera blå. Havsblå. Bara det. Fast ibland var de fulla med lite alger i. De blev lite grumliga. När en personal kom för sent till exempel. Det upptäckte jag en dag när Azad hade feber och jag skulle ringa till en väninna och be henne om att sitta barnvakt. Jag fick vänta på att väninnan skulle komma. Hon bodde en bra bit ifrån oss.

När jag klev in i affären en halvtimme försenat och sa till henne ”Orsäkta, mitt son är sjuk och min kompis kom hjälpa. Jag måste vänta till hon komma.”

Hon tittade på sitt armbandsur och skakade på huvudet och gick utan att säga ett ord. Jag hann se hennes ögon innan hon gick. De blev så grumliga så jag trodde att hon skulle skicka mig tillbaka till Arbetsförmedlingen. Men det gjorde hon inte.

Nu tillbaka till saffranen och julklappen. Jag var nära på att säga; ”inte sådana Coop säljer till stackars folk”, men jag sa det aldrig. Jag visste ju att konsekvensen skulle bli katastrofal. För min del. Jag var helt övertygad.

Och tillbaka till klippsaxen... jo vi åkte hem, gick till badrummet, klädde av Azad och satte igång. Jag klippte och klippte. Ju mer jag klippte, desto konstigare blev hans huvud; Det blev precis som Margaretas gräsmatta; rakt av; massor med fåror och torr mark. Hon hade ingen tomt. Hon bodde ju som jag i en lägenhet. Men hon brukade klippa gräset på gården.

Sedan hon började klippa gräset, hade fastighetsskötaren försvunnit. Men så fort hon såg mig avslutade hon sitt arbete. Hon la sina händer på sin smala rumpa och gnällde med en entonig röst; ”Jag har ont i ryggen; överallt har jag ont. Ingen här tänker på gården. Ingen bryr sig. Titta på äppelträdet; om jag inte plockar äpplena, kommer de att ruttna; vem bryr sig om det? Nuförtiden!”

Nu hörde jag saxen stanna. Azad reste sig väldigt nöjd och glad. Men så fort han såg sig i spegeln, brast han ut i hejdlös gråt; i timmar. Han Kastade sig på golvet och grät och grät så det blev ett hav av tårar. Det hjälpte inte att lova att åka tunnelbanan till T – centralen. Ingenting hjälpte. Inte ens Tekniskmagasinet; hans favoritaffär.

”Vi köper en klippapparat och rakar håret. ”Försökte jag trösta honom. ”Det är ju på modet att raka bort håret. På det viset tappar skinnskallar sin poäng. Det är som att hänga svenska flaggan på balkongen. Sa du inte att du vill ha en gulblå på balkongen – som grannen? Då kan vi köpa en gulblå till dig också. Tekniskmagasinet har ju allt mellan himlen och jorden.”

”Dumma mamma. Dumma mamma. Du förstår ingenting. Du kan inte ens prata som människor. Dumma mamma... jag går inte på dagis imorgon”, sa han medan han började hosta och gråta.

”Snälla Azad. Min kära son. Det är inte hela världen. Det växer ju. Titta på Margareta! Ju mer hon klipper gräset, desto fortare växer det”, försöker jag trösta honom.

Men det hjälpte inte. Det blev värre än det var: ”Nu jämför du mitt hår med de dumma ogräsen? Dumma mamma. Du ska se! Du ska se! Dumma mamma.”

Jag fick plötsligt lust att ta i hans axlar och kasta ut honom.

”Vågar barn i Iran bete sig så här? Och säga Dum till sin mor? Men här i Sverige kan barn säga vad som helst. De får bete sig hur de vill. Och du din bortskämda skit- unge, gå nu. Gå och ring till BRIS och anmäl mig för barnmisshandel; mig som vill uppfostra dig; att bli en riktigt bra människa... och sedan? Och sen kommer socialtjänsten och tar barnet ifrån en...ifrån mig; din mor...” Tänkte jag tyst och gick till honom och tog honom i min famn och

sa; ”Min pussgurka! Det ordnar sig. Om du bara lugnar ner dig. Jag gör det du vill. Lovar”

Så fort han hörde ordet ”lovat”, stannade han upp. Han grät inte längre. Han sa upprepade gånger: ”lova? Lovat?”

”Ja! Jag lovat! Vad vill du?”

”Nintendo. Den som kusin Farzin har”, sa han och trycker sig mot mitt bröst.

”Men snälla raring... vi har inte råd med vad sa du?”

”Nintendo. ”Nintendo... som Farzin har.”

”Farzins pappa har råd. Men vi har inte det”, försökte jag få honom att förstå medan jag tänkte tyst ” om du åtminstone hade en riktig pappa som din morbror, inte som din... opiummissbrukarepappa.”

”Jo! Det har vi”, envisades han och hotade att börja gråta igen. Han hotade också att aldrig mer gå till dagis.

”Okej... Azad. Men lova att inte tänka mera på ditt hår, tills jag hittar någon som kan låna mig pengar. Vad kostar det då, vet du det?”

”Ja det vet jag. Farzin sa att det kostar tio kronor”, svarade Azad mig med övertygelsen i sina mörkbruna ögon som mjuknade ju närmare målet kom.

”Tio kronor? Min lilla pojke, idag kan man inte köpa en påse tuggummi för en tia”, sa jag till honom och smekte hans lockiga hår. ”Ge mig dina fingrar så jag kan visa dig hur många enkronor är en tia”, fortsatte jag avleda Azad.

Just då kom Arezo med sin kompis Fereshte hem från Nima; en privat skola där iranska barn och ungdomar kunde lära sig allt mellan himmel och jord. Men allt om Iran. Och helst det som tillhörde landets förflutna; Om Zarathustra; filosofen och religionsstiftaren som föddes 600 f.Kr och grundade *behdini* eller "den goda religionen". Barn skulle lära sig hans motto; Goda tankar, goda gärningar, goda ord. Om Perserriket och dess kultur och dess byggnader och först och främst skulle man veta om Persepolis; den persiska staden, vars persiska arkitekturstil inleddes i Pasargadae. Den stad vars byggande bedrevs under mer än två århundraden, ända tills Perserriket erövrades och staden delvis förstördes av Alexander den store år 331 f. Kr. Barn skulle lära sig att Persepolis erövrades men att levde kvar för evigt. De skulle också veta vem Hafez var. Författaren till lyriksamlingen, så kallad *Divan*. Han som fick Goethe att åka till Iran för att besöka hans grav i staden Shiraz. Men Iran betydde Saffran och olja och mattor och ris också. Det betydde dans och musik. Det betydde Norooz; det Iranska nyåret. De skulle veta att det var konungarnas konung Jamshid som lärde sitt folk krigskonsten, vävkonsten, jordbruket, läskonsten, byggarkonsten, läkekonsten, sjöfarten och konsten att smedja järn. Han reste sig på sin tron och firade sina lysande framgångar. Kungar och hövdingar från hela världen kom till hans hov med hyllningar och gåvor och deltog i festligheten. Det var denna dag som fick namnet Norooz. Den nya dagen alltså.

”Den nya dagen? Den är nu. Den är här. I Sverige.” Tänkte jag varje år när Norooz kom. Första året firade vi precis som vi gjorde i hemlandet. Men från

och med andra året firade vi julafton istället. ”Det är julafton som gäller för dessa barn. De växer upp här. Så får de fira sina egna högtider”, sa jag till min man när Arezo en dag kom hem från skolan och undrade varför vi inte firade julafton som alla andra hennes kompisar.

Och nu behövde Arezo inte lära sig om Iran. På den privata skolan; Nima. Hon skulle bara lära sig Farsi. Inget annat. Jag tyckte att det var viktigt att mina barn kunde Farsi. ”Tänk om mormor kommer hit på besök och ni inte kan prata med henne. Vilken chock det blir. För henne. För mig gör det detsamma om ni pratar svenskfarsi som du gör. Jag förstår dig ändå. Men mormor? Tänk på henne”, sa jag till Arezo för att övertala henne att lära sig farsi.

...

Nu fick de se oss komma ut från badrummet och hann inte hälsa innan de la handen på sina munnar och brast i skratt: ”Oh my God! Titta vad min mamma gjort! Azads huvud har bara en mossbädd. Lite så där glest...”, sa Arezo medan hon skrattade ännu högre.

”Du får faktiskt skärpa dig, Arezo! Det är sista gången jag tål ett sådant beteende! Denna gång blundar jag... för din kompis skull...”, skulle jag säga till min dotter. Men jag sa ingenting och tittade skarpt på henne. Jag trodde att hon skulle skämmas. Så var jag i alla fall, när jag var barn. Om jag gjorde bort mig, räckte det med att min mamma stirrade på mig. Jag önskade mig då att marken skulle öppna sig och sluka mig på en gång. Men dessa barn; ”Barn som växer upp i det här landet, alltså. De är gränslösa, respektlösa. Allihop. Jag undrar om svenska barn uppför sig så också”, tänkte jag tyst.

Min stirrande blick hjälpte inte och Azad hann känna smaken av sin systers hänsynslösa beteende. Han spände hela sitt runda ansikte och attackerade mot henne med en smocka. Och en smocka till. Och en till.

”Ha... ha... det passar dig ditt mossbäddhuvud, mammas gullegris”, svarade Arezo sin brors svaga nävar med ord som satt där de skulle.
”Nu går jag. Jag orkar inte med ert bråk”, sa jag och lämnade dem i hallen ensamma.

...

Jag gick till sovrummet. Det var låst. Det var alltid låst när barnen var hemma. Jag tog upp nyckeln till dörren ur mina byxors sidoficka och öppnade. Där satt han. Min man med sin vattenpipa. Dagarna in och dagarna ut.

Jag sov i Azads rum, nuförtiden. Och det var helt naturligt för barnen. Jag gjorde samma sak när Arezo var liten. Fast då bodde vi i Iran och hon hade inget eget rum. Men nu hade de varsitt rum. Och min man fick också ett eget rum; vårt gemensamma sovrum som skulle vara vår *kärlekskammare*. Han sa

det då jag väntade på visum. Och nu var han antigen borta eller nerdrogad inne i sitt rum; alltså det gemensamma sovrum som skulle vara vår kärlekskammare, som sagt. Han satt där inne inlåst och rökte och rökte. Cigarett efter cigarett. Och ibland vattenpipa för omväxlings skull. Nu visste jag att han rökte opium också. Hans bruna smala och beniga ansikte talade om för mig att han missbrukade redan då jag fick träffa honom på Arlanda när vi landade för fem år sedan. Men han nekade varje gång jag ställde frågan;

”Mehdi, röker du opium?”

”Jag. Nej du. Aldrig i livet.”

Första gången jag upptäckte det, var en torsdag. Vi bodde bara några månader här. Jag skulle återlämna min brors barn. Han tillsammans med sin fru hade åkt till Mallorca på en veckas solsemester och barnen bodde hos oss. Klockan var tio på morgonen och de skulle landa klockan åtta. ”Tills vi kommer dit har de hunnit komma hem. Ni måste skynda er om ni vill överraska pappa och mamma”, sa jag till min brors barn som busade i Arezos rum.

”Vi kanske stannar där ikväll”, sa jag till Mehdi när vi skulle ge oss i väg.

Jag åkte till min bror tillsammans med tre livliga barn som gick hand i hand. Min bror öppnade dörren. Från hallen såg jag hans fru gå till vardagsrummet med en dammsugare i handen utan att ens säga *hej*. *Hon ska ommöblera vardagsrummet. Hon har pratat om det redan i Spanien*, sa min bror lite skämtsamt och välkomnade oss in. Jag tolkade hans frus sätt att bete sig som en motbjudande reaktion av att se oss där. Så bestämde jag mig för att åka tillbaka på en gång;

”Arez, säg hejdå till dina kusiner. Vi måste ta bussen. Den kommer snart. Om några minuter”, sa jag till min dotter.

”Nej”, sa alla tre samtidigt.

Barnen ville inte skiljas. Arezo fick stanna för min bror. Jag tänkte spontant att det skulle vara ett bra tillfälle att prata i lugn och ro med Mehdi om Arezo stannade kvar hos dem. Det gjorde hon.

Hela vägen hem vägde jag mina ord, vad jag skulle säga till Mehdi och vad jag inte skulle säga. Efter en timmes bussresa var jag framme. Jag öppnade ytterdörren och klev in. I hallen fick jag stå av förvåning och glo på de två män som satt i köket och rökte opium. Jag stod där jag stod. Plötsligt hade mina ben förlorat kraften att röra sig. De märkte inte ens att någon kom in i huset. Det verkade som att de var frånvarande. ”Vad gör du Mehdi? Vem är den där mannen i vårt hus?”, ropade jag högt utan att kunna röra mig.

”Ut och dra iväg!” Hörde jag min mans röst.

Nu vågade jag gå närmare. ”Om det är någon som måste ut, är det faktiskt du! Och den där mannen med!” Skrek jag så högt jag kunde. Han reste sig med det samma, när han fick se mig stå bakom honom i köket. Han skrek tillbaka;

”Ut! sa jag. Ut!”

”Sänk volymen och gå ut själv! Vet du vad du gör här i vårt hus?”

”Det där har inte med dig att göra. Här är faktiskt mitt hus och här kan jag göra vad jag vill.”

”Ditt hus?”

”Ja. Mitt hus. Vems annars? Ditt?”

”Men snälla Mehdi... kom igen. Jag är din fru och allt vi har är gemensamt. Varför pratar du så här plötsligt?”

”Det är vad du tror.”

”Jaså!”

”Visst! Så är det! Och nu går du och lämnar oss ifred.”

”Vart ska jag gå? Här är mitt hus.”

”Gå dit du tycker om att vara. Till din brors famn.”

”Men snälla Mehdi, vad är det med dig? Varför har du blivit så? Jag vill vara här i vårt hus, bredvid dig; min man. Jag har ju ditt andra barn i magen. Tänk på dit. Res dig älskling. Det är så bedrövt att...”

”Det räcker nu! Vet du vad? Det var mitt eget fel att ta dig hit. Du skulle stanna där i helvetet och ruttna”, sa han med en bestämd röst och rökte ännu mer.

Jag stod där helt förvirrad. Jag kände mig plötsligt utlämnad och motståndslös. Jag brast i gråt och blev skakig. Med min hackiga röst försökte jag säga något ord som han tyckte om; ”Min älskade kung, jag bär ditt barn. Kanske är en pojke. Denna gång. Det du ville.” Men det hjälpte inte. Han reste sig och drog min arm mot ytterdörren; ”Nu går du dit du var och kommer inte tillbaka förrän imorgon som du sa själv!”

”Okej. Det gör jag, men...”

”Det finns inga men. Nu går du och lämnar mig ifred.”

”Vill inte.”

”Du ska!”

”Jag går till Arezos rum. Du får göra vad du vill. Men jag kan inte åka tillbaka dit”, sa jag hopplöst. Han nickade och gick till sin vän och jag gick till Arezos rum och la mig på hennes säng och brast i gråt. Jag grät ett hav och somnade.

...

Sedan denna dag blev situationen värre. Hans manliga bubbla brast i mina ögon. Trots det försökte jag få honom att komma tillbaka till min famn. En dag bad jag honom sluta röka och tänka på sina barns framtid. En dag skrek jag åt honom och hotade att jag skulle lämna honom för gott. I synnerhet ville jag strunta i honom och inrikta mig på ett nytt inlärningsarbete; nämligen att lära mig svenska. Svenska språket var vägen till lyckan. Jag skulle då kunna skaffa ett jobb och klara mig på egen hand; ”Jag skiter i dig och ägnar min tid åt svenska istället. Då behöver jag inte din hjälp. Hjälpt? Vilken hjälp? Han kan inte ens säga en enkel mening på svenska. Efter några år i Sverige. Hur ska han hjälpa dig lilla gumman. Det är du som springer efter Arezo. Det är du som går på utvecklingssamtalen. Till och med utan tolk ibland. Det är du som går på posten och på banken. Vad gör han, mer än att gömma sig för omvärlden?”, tänkte jag varje gång jag satt i min ensamhet med mina långa monologer.

En dag bestämde jag mig för att ändra taktik. Jag slutade prata om hans missbruk och försökte visa honom hela min kärlek, i hopp om att kärlek skulle lösa alla problem. Nu var jag höggravid och tänkte att barnet måste födas i en trygg miljö;

”Mehdi, älskling; vi har klarat av mycket här i livet. Mycket värre än att börja från noll i ett främmande land. Vi har upplevt krig. Du har upplevt fängelse. Vi har upplevt förtryck och elände. Du fick passera gränsen mellan Iran och Turkiet utan pass och pengar och mat. Du hade trott att smugglare skulle vara med dig hela tiden och skydda dig. Det hade han lovat själv när han fick alla dina pengar ifrån dig och lämnade dig ensam uppe på de höga gränsbergen och försvann. Det berättade du själv. Att det blev ett helvete utan motstycke. Jag förstår dig och din situation. Du har gått igenom mycket Mehdi. Men jag med. Vi löser alla problem. Tillsammans, jag och du. Lägga din hand här på min mage! Den sprakar som en pojke. Han spelar fotboll. Ser du, vilken buskille, han är! Han som du önskade dig när Arezo var i min mage...”

Men denna taktik hade inte någon effekt. Varken för honom eller mig. Han gick sin väg och jag kände ett allt större tomrum inombords. Konsekvensen blev att jag gapade ännu större och han stängde av sig helt och hållet.

Nu hade vi ett stort gräl varje morgon vi vaknade. Men med tiden blev jag den som bara gnällde medan han närmade sig sin ordlösa period, vilken skulle leda honom till den eviga tystnaden.

...

Nu var Arezo elva år. Och Azad kom ut i världen. Och hann bli fyra. En dag efter en stund fylld av gräl, sorg och gråt kom vi överens om att han inte skulle visa sig för barnen;

”Gör vad du vill, men visa inte mina barn vilken slusk deras far är; Reza! Arezo är snart elva år och förstår mycket. Och Azad är en känslig kille. Så det är bättre att du inte visar dig alls. Jag säger till dem att deras pappa har åkt till Iran för att bygga ett nytt hus”, sa jag gråtande.

Han accepterade mina villkor utan att säga emot. Han skakade sitt nedåtvända huvud och menade *lovar*.

”Jag vill inte att mina barn ska se sin far i det tillstånd han är. Det hoppas jag att du förstår”, fortsatte jag säga. Men nu grät jag inte. Jag lämnade honom i sovrummet och såg honom nicka innan jag låste dörren och gick för att öppna ytterdörren åt Arezo som kom från skolan.

Han nickade och gick in i sin dvala. Men nöjd med sin tillvaro. Tills denna dag.

...

Jag låste upp dörren och såg honom med sin pipa i handen, låg på sin mage. Helt frånvarande. Det verkade som att han sov. Jag såg att en bit av mattan hade brunnit av hans cigarett.

Jag låste dörren bakom mig och skrek så högt jag kunde ” Nu öppnar jag dörren och visar barnen vem deras far är. Jag orkar inte med det här livet

längre. Du får faktiskt dra åt helvete och sluta vara ett sådant lamm som du har blivit. Titta, titta runt dig. Rummet luktar bajs...”

Jag började slå i mitt ansikte och dra mitt eget hår. Men det hjälpte inte. Han sov djupt. Så gick jag till honom, beredd att ge honom en sprak; ”res dig, din slugger! Nu ska vi verkligen prata om det här. Det här går inte. Antigen går du eller så lämnar jag det där helvetet. Nu. Och för gott!”, sa jag med min darrande röst medan jag sparkade några gånger mot honom.

Han var tung som en sten.
Jag gick ut och låste in honom igen.

”Mamma!”, hörde jag Arezo säga. Hon stod i vardagsrummet och Azad gömde sig bakom henne. ”Mamma, har pappa kommit tillbaka hem? Varför visar han sig inte då?”, frågade Arezo med en darrande röst.

”Nej. Han är inte här”, sa jag arg och bad dem gå till sina rum.

”Mamma, har pappa Reza kommit tillbaka för att ta oss tillbaka till Iran? ? Du sa att pappa har åkt till Iran för att bygga ett hus? Till oss alla? Och när huset är klart kommer han för att hämta oss?”, fortsatte hon fråga.

”Du får hålla käften. Du. Jag orkar inte med dig och din pappa och med mig själv... och med världen.” skrek jag till henne och pekade på hennes rum.

”Inte mig heller mamma?”, sa Azad och räckte sitt huvud mot mig medan han gömde resten av sin kropp bakom sin syster.

”Dig? Jo min lilla pojke, kom nu så går vi till morbror och frågar om Nintendo, som jag lovat”, svarade jag honom och försökte dämpa min ilska; ”Och du min kära flicka, visst att pappa ska bygga ett hus. När som helst är huset färdigt, sa din pappa. Jag pratade ju med honom i telefon. Så är det med telefonen, du vet... Man avlyssnar samtalen och man hör inte varandra och man måste skrika hela tiden, tillslut blir man arg och irriterad. Var är Fereshte förresten?”

”Gick hem”, svarade Arezo med en suck. Och lite omtumlat.

Jag läste av deras blickar att denna gång inte var vilken gång som helst. Men jag försökte behärska mig. Jag låtsades att allt jag sa var sant ” Varför det? Skulle hon inte sova över hos oss?”, frågade jag henne, liksom ingenting hade hänt. Arezo svarade inte på min fråga, utan ställde sin raka fråga som kom som ett svärd rakt in i mitt hjärta ”Varför låste du dörren då mamma?”

”Jag tycker inte om att folk ser mitt sovrum. Det är därför. Där i Iran är ett sovrum som en kropp. Man visar inte sin nakna kropp. Så visar man inte sitt sovrum heller. Men här? Här? Så fort en främmande kommer hem till någon, måste man visa hela huset. Vad man har och vad man inte har. Och sovrummet är inte undantaget. Som kroppen. Man visar vad man har lust att visa... Att visa sitt sovrum betyder att visa sin kropp, min kära dotter, förstår du? Kära min, sluta titta så här på mig, Nu ska vi till morbror. Hans fru har lagat mat till oss”, sa jag så att jag själv trodde på vad jag sa.

...

Vi åkte buss till min bror. Azad och Arezo satt på den lediga platsen bakom busschauffören, medan jag stod bredvid dem och tänkte på vad jag hade sett i

sovrummet; Plötsligt dök det upp en scen i huvudet på mig, där bilderna var ytterst suddiga och tidlösa. Lika suddiga och tidlösa som drömmar. Jag såg den manliga självömkan, när Mehdi hade fått sin dos. Han tog alltför stor plats, i början. Han började skrika åt mig så fort jag ville fråga honom varför han missbrukade. Han svarade mig aldrig utan försökte avleda situationerna genom att säga; ”Du har blivit riktigt trätgirig, istället för att vara tacksam att du är här. Och du är här tack vare mig. Det måste du veta. Hur kunde du annars ta dig hit? På egen hand? Vet du hur många kvinnor som blev våldtagna av sina smugglare? Så sluta gå mig på nerverna. Jag har lagom med det där jävla samhället och...”

”Förlåt Reza, men jag förstår inte dig nuförtiden. Jag kan inte låta bli och tänka på din hälsa. Din hälsa är familjens hälsa. Förstår du?” avbröt jag honom varje gång han försökte skylla på mig att jag var grälsjuk och gillade träta på honom.

”Jag förstår precis hur du menar. Du har kommit hit för att sadla om? Eller hur? Och byta man? Eller hur? Det gör alla iranskor här i landet. Kvinnornas land.” sa och förnedrade han mig ännu mer.

”Det handlar om ditt missbruk. Ditt jävla sätt att bemöta din familj. Sluta med larv och... Jag älskar dig. Det vet du. Jag har lämnat mitt land för din skull. Det vet du. Annars hade jag inga problem med att bo där. Och att bära sjal är inte hela världen. Ingen kvinna har dött av det!”

”Visst! Det är riktigt. Men du har glömt bort dina klagobrev; *Ta mig här ifrån, annars dör jag här...*”

”Ja. Det skrev jag. Men jag skrev aldrig *Ta mig här ifrån, annars dör jag här på grund av sjal och täcken*, utan av saknad, skrev jag. Saknad av dig. Reza! Saknad av dig. Förstår du?”

...

Så fortsatte vi tills en dag då jag märkte att han började bli tystare och tystare. Tills den man jag älskade så mycket, slutade prata med mig helt och hållet. Han lyssnade inte ens på vad jag sa. Min man. Den man jag sakade så mycket i ett par års väntan på att enas. Han som inte var tillräckligt uppgiven för att ta sitt liv, men väl rustad för att leva det många gånger på det nya livets scen; ”Vad har hänt med honom?”

Jag vände blicken tillbaka i tiden. Dåtiden var så levande som nuet. Jag såg en poet som genom sin poesi och genom sitt politiska budskap ville ändra och förbättra världen. Bilderna rörde sig hela tiden mellan ett jag och ett du, mellan ett jag och ett han, kring det bandet vårt äktenskap tagit med sig. Bandet mellan två människor i olika världar, mellan en kvinna som jag och en man som Mehdi. Jag som inte förväntade mig av min man mer än kärlek och närhet. Och trodde att det band barnen tog med sig var starkast. Och han som stannade upp inför anblicken av någon tanke; *förändringar i världen utanför gör av ens egen värld ett paradys*. Hans världsbild satte i gungning när det visade sig att han hade varit för naiv. Han kunde varken förändra världen eller den lilla hemvärlden.

”Men, varför älskar jag honom så mycket? Älskar jag honom? Verkligen? Vad är det för saknad som klämmer mitt hjärta, så?” Jag såg nu min gamla gymnasielärare som uppmanade sina elever inför den sista Shah; Mohammad Reza Pahlavi; ”Höj näven. Vi är många. Vi går ut med parollen marg bar shah (död åt shah). Tiden är mogen nu.”

Jag blev helt tagen av hans sätt att vara lärare. Det fanns ingen annan lärare som hade hans mod. Och hans charm var unik. Och jag var snart arton år gammal och dökär i min lärare i Farsi. Känslan var ömsesidig. Det fick jag veta en dag när vi var ensamma i klassrummet. Alla hade gått hem och jag behövde hjälp med en uppgift.

”Uppgiften handlar om vinden inom oss.” sa han skämtsamt.

”Vinden? Den kommer. Den avtar.” sa jag eftertänksamt.

”Nej. Den är den eviga vind som aldrig mojar.” sa han och undrade om han fick komma hem till mig och fria till mig.

Sedan gick allting för fort. Han kom aldrig hem för att fria till mig utan skickade sin mor dagen därpå hem till oss, för att hon skulle tala om för mina föräldrar att han var kär i mig. Det blev inget bröllop. Ingen ceremoni. Vi slog världen med häpnad genom att tillsammans med två av hans vänner gå till det kontor som kallades ”Aghd, Ezdevaj och Talagh” det vill säga *vigsel, bröllop och skilsmässa*. Vi gifte oss där. Jag var då klädd i ett par jeans och en svart T – shirt. Han lika så.

Det kom som en chock för min familj. *Men nu är det en annan tid*. Försökte få mina föräldrar att förstå. Landets ungdomar riktade in sig på ett modernt Iran, trodde de. De trodde att de hade en sann självbild. En självbild som skiljde sig från de gamla generationernas. De ville frigöra sig från allt som hade med gamla tider att göra; Taghoottider kallade Khomeini de gamla tiderna. Bröllop och stora ceremonier hörde till Taghoottider; de sataniska tider som nu var förbi;

”Vi vill inte ha något bröllop. Det går mot vårt sätt att tänka.” viskade Mehdi i mitt vänstra öra. Han stod alltid på min vänster sida; ”Jag vill vara närmare ditt hjärta” sa han en gång när jag ville byta plast.

Nu klev han på scenen i huvudet på mig igen. Han var nerdrogad och frånvarande. Plötsligt kände jag skuldkänsla; ”Jag kanske dömde honom för hårt. Jag kanske hade fel, när jag förbjöd honom att se sina barn?” frågade jag mig full av skam.

”Häng med och ta ett bloss. Du blir av med dina magbesvär och sömnstörningar. Sömnstörningar avtar på en gång. Jag lovar.” sa han en gång när jag tjatade om min hälsa. ”Du slipper alla de där sömntabletterna och skit som du stoppar i din mage. Du blir uppfylld och glömmer Sverige och det jävla språket som ingen förstår. Du har fått panik. Jag fick det också. De första månaderna när jag kom hit. Men du ser; tomrumskänslan försvann helt och hållet. Paniken med.” fortsatte han övertala mig att ta ett bloss.

”Sverige? Svenska språket? Det är du som ger mig magbesvär och sömnstörningar och inte Sverige och svenska. Varför? Varför Mehdi har du valt ett sådant elände? Skulle du ändra världen på det viset? Med droger? Snälla älskling lägg av innan det bli försent. Innan vårt liv går under.” reflekterade jag ledset.

”Skitsnack. Halva världen röker och världen är på sin gamla plats. Ta den! Ta och rök. Det är bra för själen. Lovar.” sa han och sträckte pipan till mig.

”Mamma. Mamma, har du somnat stående?” frågade Arezo och försökte väcka mig genom att klappa på min mage; ”Vi är framme snart. Nästa busshållplats.”

...

Jag behövde knappt öppna ögonen. Lite vacklande tog jag mig ut ur bussen. Arezo och Azad gick av före mig. De var knäpptysta nu. Jag såg virrvarr av bilder och fasaddekorationer som inte stämde med det område där min bror med sin familj bodde. ”Vänta Arezo, Az...jag är lite yr.” sa jag medan jag satte mig ner vid trottoarens stenkant. ”Mår du bra mamma?” undrade Azad och smekte mitt huvud med sin lilla hand. ”Nej, min lille man, det går över, om jag bara får blunda en minut.”

Jag satt tyst ett par minuter där jag satt och hoppades på att yrseln skulle avta. Mina barn började massera mina axlar. Det kändes skönt. Jag kände plötsligt att kraften som hade gått ur min kropp, nu kom tillbaka. Nu kunde jag resa mig och gå vidare: ”Oh tack mina änglar. Ni räddade mamma. Nu mår jag bra. Nu går vi.”

...

De satt i ett varmt tegelrött vardagsrum och tittade på teve. De var nu fyra kusiner med två års skillnad. Två pojkar och två flickor. Hallen var i en gråskala. Den passade för vuxna. I alla årstider. Där kunde inte barn höra oss. Det var där vi satt och pratade; Jag och min bror. Hans fru stod i det sobra köket med en ton av umbra och lagade mat. *Hon var alltid beredd att ta emot främmande*, sa hon när hon var på bra humör. Jag grät och berättade om mitt liv. Det var helt obegripligt för mig själv. Jag lät hackig men tyst. Det var liksom jag hade fått hösnuva. Den började sakta men säkert och ökade drastiskt. Mehdi min bror var tvungen att hålla sitt vänstra öra nära min mun;

”Nämen kära nån, lugna ner dig. Gumman.”

”Han var lik en sten... jag... sparkade... ett par gånger på hans höft men...” sa jag i all min förvirring och glodde på hallens interiör. Konsekvent färgsatt med äggoljetempera. I en hörna finns en ljusstake med ett tätt ljus. Mehdis fru Pari älskade ljus. Så fort någon ringde på dörren sprang hon och tände ett ljus. Just här i hallen. Resultatet blev att man kände sig välkommen brukade hon säga när eller om man frågade henne. Men jag frågade henne aldrig. Jag tyckte att hon verkade bli lite störd av frågor. Frågor som kom från min sida. Förövrigt gick det bra att fråga. Om det rörde sig om småsaker som det där med ljuset.

Hon ljöd ur köket nu. Det doftade gott, hörde jag hennes dotter Parinaz som var lika gammal som Arezo säga.

”Ge mig nycklarna så åker jag dit och kollar.” sa Mehdi som sprang in i köket innan han fick nycklarna av mig. Jag förstod att han måste tala om för sin fru att han skulle lämna huset för ett ärende.

Jag satt där helt utom mig och tittade på väggar som skapade ett spel mellan kulör och ljuset från ljusstaken och plötsligt la jag märkte till att det fanns något samband mellan gästerna och detta tända ljus. Detta ljus slocknade när det var dags för gästerna att lämna huset. Jag fick panik. Jag kände att jag inte ville gå hem denna kväll. Jag kände på mig. Något hade hänt. Men vad?

Det dröjde några minuter. Jag satt fortfarande i hallen och tänkte ”i det där huset lyser färger och pigment. Det är liksom man har tagit färgerna från naturen.”

Mehdi kom tillbaka. Utan någon ordväxling, gav jag honom alla husets nycklar. Mehdi gick. Efter en timme ringde han och talade om att de var på KS. En timme var en evighet. Men också lagom för att hinna smälta hela klumpen jag hade i magen.

Och vi hade också hunnit äta. Flickorna hade gått in i Parinaz rum och pojkarna i Babaks rum.

Vi två kvinnor satt nu i vardagsrummet och pratade hit och dit. Jag var tankspridd. Jag började berätta någonting men tappade tråden innan jag kom till kärnpunkten. Men inte Pari. Hon pratade oavbrutet och gärna om ett funktionellt hus, helst skapat av en kvinna. Allt låg nära till hands. Och det där med färgsättning var också genomtänkt. Det gav inte bara harmoni utan lockade familjen in i huset. Speciellt om man hade en sådan framgångsrik man som Mehdi. En man behövde all möjlig stimulans. Inte bara kärlek. I husets färg fanns spänning. ”Titta på vardagsrummet! Ger det inte värme? Tänk om det skulle vara vitt, eller grått. Då skulle inte Mehdi sitta en minut här.” sa hon med övertygelsens klang i rösten. ”Möbler är levande varelser. De talar till oss människor.” försökte hon övertala mig att hon visste vad jag bar inom mig och att det var mitt eget fel att min man låg där han låg; På KS: min mans bårhus. KS min mans slutstation, före slutliga färden till att bli aska.

Plötsligt kände jag en stark känsla; åtrå. Jag längtade efter honom.

Pari satte på musik. Det dånade i skallen på mig. ”Tänk Manize! Det svänger väldigt bra. Musik är det bästa botemedel som finns i världen. Ägnar du lite tid åt din man, kanske en timme varje kväll, och unnar er en musikstund så löser ni alla problem. Så har jag gjort. Annars...”

Nu kände jag att måttet var rågat. Nu ville jag spricka igen. Nu kom klumpen tillbaka där den varit. Nu ville jag gå därifrån. Jag gick till hallen. Ljuset var fortfarande tänt. Lågan fladdrade på tavlan mitt emot.

”Solros från Van Gogh” sa Pari många gånger.

”Är den äkta” frågade jag bara för att ha sagt något.

”Nej...nej. Den är ju inte original” svarade hon mig. ”Vem har råd med att köpa originalet. Det hänger någonstans i ett museum, kanske i Holland där han var född...” la hon till och önskade sig att åka till Nederländerna och besöka Van Goghs museet.

...

Det var en vecka sedan vi hade landat. En kväll kom min bror med sin familj hem till oss. Då bodde vi i ett litet rum. Rummet låg på tredje våningen i en gammal byggnad. Flyktingar kallade den Hotell Farsta. Hotell Farsta hade varit ett mentalsjukhus någon gång i tiden. Enligt flyktingarna lades det ner på grund av mögel.

Pari kom med en present. En tavla av en man som hade skadat ett öra och det var en märklig tavla. "Van Goghs självporträtt" sa Pari. "Han var kär i en prostituerad kvinna. Hon ville ha hans öra som bevis på hans kärlek. Och det fick hon. Han skar av sitt öra och la det i ett kuvert och skickade till henne." la hon till. Pari hade alltid en tendens att visa sina kunskaper om saker och ting.

"Var han galen eller?" reflekterade jag och vände bort min blick från tavlan. Sannerligen fascinerade den Reza, eftersom han sa med glädje; "Det är den bästa present vi fått någonsin. Den ska vi hänga i sovrummet ovanför sängen när vi får en permanent bostad."

Vi flyttade till en "fyra rum och kök" lägenhet året därpå. Det första Reza gjorde när vi var färdiga med städningen, var att hänga tavlan med mannen utan öra i sitt sovrum; sitt eget sovrum, vilket egentligen skulle vara vårt gemensamma sovrum; Vår kärlekskammare. Han tyckte att den där mannen hade någonting gemensamt med honom. Men jag avskydde tavlan; "Den är vidrig." sa jag när han hängde den på väggen ovanför IKEAs dubbelsäng.

"Om det inte var för Mehdis skull, skulle jag slänga ut den skitkopian som sprider obehag." sa jag första och sista kvällen jag sov där i detta rum.

Men jag slängde den aldrig. Varken denna tavla eller någon annan sak. Jag brukade inte slänga saker och ting över huvudtaget. Den vanan hade jag ärvt efter min mor. Det var hennes livs motto; "Allt du tror inte går att använda, kommer till användning, en dag. Det där har Andra världskriget lärt mig. Alltså Andra världskriget, mitt kära barn, vet du vad det var för krig? Ett krig som spred sig i hela världen. Allt blev dyrare. Kött blev bristvara. Det var brist på mat och dricksvatten. Det var nära att man skulle betala för den luft man andades..." sa min mor och gav mig goda råd om hur man gjorde av sig själv en sparsam kvinna; *Allt du tror inte går att använda, kommer till användning, en dag. Speciellt i kärva krigsdagar. Släng ingenting mitt kära barn. Du kommer att vara glad över ditt sätt att spara.*

Ordet krig associerade jag med mitt livs krig. Jag måste göra något. Åt detta inre krig. Jag kunde inte sitta där och vänta på att klumpen skulle ta över. Jag bad Pari om att få låna telefonen så jag kunde ringa på Mehdis mobil. Hon tittade lite snett på mig, vilket jag tolkade som att det var dyrt att ringa till mobilnummer. Men hon gick till sovrummet och hämtade en sladdlös lur. Hon slog numret själv.

"Hej Mehdi. Hur mår du?" sa jag till Mehdi." Jag ska åka dit. Nu" fortsatte jag prata.

"Det är jag syrran. Du har ringt rätt. Det är Mehdis mobil. Det har gått lite för långt men... han sover nu. Jättegott. Du behöver inte vara orolig. Reza klarade av det... nu slipper han mera elände... O du, syrran, du behöver inte komma hit... det hjälper inte... sjukhuspersonalen tar hand om honom... jag menar..."

jag menar... trots det... du vet... allt det där med... *allt går sin gilla gång* och allt kommer att ordna sig. Och du får äntligen ro i ditt liv. Du stannar hos oss ikväll och du får skjuts imorgon. Till jobbet... och barnen... till skolan... jag kommer snart hem. Kan du ge luren till Pari nu? Är du snäll!"

"Med honom? Kommer du hem med honom?" Skulle jag fråga, men jag svalde frågan, när jag hörde honom prata fort. Det verkade som att det fanns folk kring honom. Så gav jag luren till Pari. Och plötsligt såg jag att Paris ögon blev rundare än de varit; "Okej... okej... ja... ja... okej... puss."

...

Igår var det inte vilket igår som helst. Det var ett stort Igår. Men jag har lämnat *Det* bakom mig. Det jag gjorde med mitt hemland och dessa minnen har jag gjort med detta *Det*.

Huset är mitt nu. Lika så sovrummet. En Ensamstående mamma med två barn. De växer och växer. De blir stora. Jag har slängt tavlan och mycket annat. Förlåt mamma, men du ska veta att det inte blev något krig. Det blir det inte. I alla fall inte här i detta land. Varje gång jag kastar bort någonting säger jag till mig själv: *Kan man lämna sitt födelseland, sin familj och minnen, då kan man lämna vilken skit som helst bakom sig.*

Vad som helst men inte sin mans bortgång. Är det inte märkligt, mamma?

Stockholm blir mer och mer min stad. Hässelby blir mer och mer min lilla by; min trygghets hörna. En Myshörna full med folk utan bakgrund. *Din stad är där du har en älskad person begravd*, brukade du min kloka mor säga. Jag hör dig varje dag, varje sekund då jag befinner mig på Spångakyrkogården. Alla helger är jag där.

Men kära mamma, låt mig avvika lite, ibland, åtminstone när jag tröttnar på saker och ting och får lust att tömma varenda hörna som om det vore mitt huvud och mitt sovrums. Jag har ramat in vårt bröllopsfoto, lika stort som Van Goghs bortkastade tavla. Du tror inte mig. Men det är sant mamma; Rezas vänster öra finns inte med på bilden. Det är inte det att det är inlindat i bandage. Nej. Det finns inte bara. Du ska se det, när du kommer på besök. Nu på sommaren. *Gu vad jag längtar efter dig. Mamma.*

För övrigt går allt sin gilla gång. Jag trivs i huset. Och tycker om att ha folk hemma, helst från vilket land som helst, bara jag förstår vad man säger. Och helst mina arbetskamrater på Coop. De är många svenskar och några få annat folk. Jag tänker bjuda dem på persisk mat och jag vill gärna ge dem var sin saffranspåse. Som välkommen-present. Om du har råd med att skicka ett tiotal påsar. Sådan Med en bild av Imam **Rezas** mausoleum på. Då ska jag säga till alla: *Var så goda och välkomna. Ni kan baka lussebullar med riktig saffran. Från och med nu. Inför varje julafton.*

Men så länge jag får vikariera för Anna. Hon är mammaledig tills vidare, har hennes väninna Karin sagt. Hon jobbar också på Coop. Men hon är fast anställd. Hon vikarierar inte för någon. Karin tycker om mig och säger att hon håller

tummarna för att jag också blir fast anställd. Jag tappade hakan när jag hörde det ”Vill du inte att Anna kommer tillbaka?”, frågade jag henne häpet. Vet du mamma, vad hon svarade mig? ”Ödet känner inte till landtillhörighet. Hennes man dog i överdos. Igår.” så svarade hon mig och sedan gav hon mig en stor kram.

Oh mamma, om du visste vilken lättnad det var då, att krama Karin mitt i affären och tacka. Men ärligt talat, mamma, jag vet inte vad jag tackade henne för. Jag tror att det hade med *Temporal* att göra; Igår, allt som har med igår att göra väcker känslor i mig dubbla. Men nu måste jag avsluta mitt brev. Tiduret piper. Maten är klar. Snart kommer barnen hem och vill ha mat. Och jag vill tiga ihjäl tiden!
Älskar dig. Din dotter Manize.

PS; Förresten mamma, glömde skriva; det där med saffranspåsar är livsviktigt. Jag vet att det har blivit svindyrt där i Iran också, men lovar att du får pengarna tillbaka! Jag jobbar förhoppningsvis t.o.m. sommaren då du kommer.